

به نام خدا

جواب فعالیت های درس سوم از فصل اول اقتصاد چاپ ۹۹

گفت و گو در کلاس صفحه ۲۴

۱- به نظر شما ، آیا ملاک های انتخاب، فردی است یا اینکه اصول و قوانین مشترکی بر آن حاکم است؟

اصولی و قوانین مشترکی بر آن حاکم است. اصولی مثل محاسبه هزینه فرصت، شناسایی منابع کمیاب، ترسیم قید بودجه ، فراموش کردن هزینه های در رفته و مقایسه بین هزینه ها و منافع خود و ضمن اینکه بعضی از ملاک ها هم می تواند فردی باشد.

۲- ۲ در تصمیم گیری های اقتصادی چه موضوعاتی را باید در نظر گرفت؟ آیا ملاک فقط لیست هزینه و فایده های آشکار است؟

الف) هزینه های فرصت، منابع کمیاب، هزینه های در رفته و قید بودجه را در نظر بگیریم.

ب) خیر هزینه ی پنهان را هم باید در نظر گرفت.

۳- منظور آقای محمدی از هزینه های پنهان چیست؟

منظور همان هزینه فرصت است مثلا اگر آقای محمدی وقتی که صرف کارخانه می کرد می رفت و در یک اداره دولتی استخدام می شد و یا در یک شرکت خصوصی استخدام می شد آن حقوقی که می گرفت می شد هزینه پنهان ولی این کار و نکرده و در کارخانه خود مشغول کار است.

فعالیت فردی در کلاس صفحه ۳۰

کدام خودرو؟

فرض کنید پدرتان می خواهد از بین سه خودرو جدول زیر یکی را برای خرید انتخاب کند. ستون دوم به ارزش گذاری ذهنی بر اساس معیارهای واقعی مثل نیاز، کیفیت، کارکردها، هویت، زیبایی و... اشاره دارد. ستون سوم، مربوط به منافع داشتن آن خودرو است که به صورت عددی درآمده و مقداری است که خرید آن برای شما می ارزد و ستون چهارم قیمت آن در بازار است. به نظر شما کدام یک ارزش خرید بالاتری دارد؟

جواب: دومی ارزش خرید بالاتری دارد چون منفعت خالصش از همه بیشتر است.

منفعت خالص (=منافع - هزینه) (به میلیون تومان)	هزینه خودرو(به میلیون تومان)	منافع خودرو (به میلیون تومان)	ارزش گذاری ذهنی	خودرو
-۲۰	۱۲۰	۱۰۰	عالی	
۱۰	۶۰	۷۰	خوب	
۵	۵۵	۶۰	مناسب	

فعالیت فردی در کلاس

چند لاستیک؟

اکنون فرض کنید که می خواهید خودرویتان را بفروشید. لاستیک های آن فرسوده اند اما میزان فرسودگیشان با هم یکسان نیستند. تعویض هر کدام هم اثر متفاوتی بر درآمد فروش خودرو خواهد داشت. بر اساس جدول زیر فکر کنید و بگویید که چند لاستیک را باید قبل از فروش خودرو تعویض کنید؟

منفعت خالص (به هزار تومان)	هزینه (به هزار تومان)	منفعت (به هزار تومان)	لاستیک تعویض شده
۱۰۰	۱۰۰	۲۰۰	۱. لاستیک در بدترین شرایط ✓
۵۰	۱۰۰	۱۵۰	۲. لاستیک در شرایط بد ✓
-۱۰	۱۰۰	۹۰	۳. لاستیک در شرایط خوب
-۹۰	۱۰۰	۱۰	۴. لاستیک در بهترین شرایط

لاستیک شماره یک منفعت ۱۰۰ تا بیشتر است و لاستیک شماره دو منفعت ۵۰ تا بیشتر است
لاستیک شماره سه و چهار هم در صورت عوض کردن ضرر دارد پس بر اساس هزینه
منفعت لاستیک شماره یک و دو (یعنی دو لاستیک) تعویض می کند.

برای تفکر و تمرین صفحه ۳۳

۱ هر کدام از گزاره های زیر را در یکی از منابع کمیاب (منابع طبیعی، نیروی کار، سرمایه فیزیکی و سرمایه انسانی) طبقه بندی کنید.

منابع کمیاب	گزاره
منابع طبیعی	باغچه خانه که در آن سبزی کاشته اید.
سرمایه فیزیکی	ابزار آلات باغبانی که از آنها استفاده می کنید.
نیروی کار	باغبانی که برای هرس کردن درختان باغچه استخدام می کنید.
سرمایه انسانی	علم و دانشی که در مدرسه کسب می کنید.
سرمایه فیزیکی	کود شیمیایی و آبی که برای باغچه استفاده می کنید.
نیروی کار	زحمتی که برای نگهداری باغچه تان می کشید.
سرمایه انسانی	مهارتی که برای فروش بخشی از سبزیجات باغچه به همسایگان به کار می گیرید.
سرمایه فیزیکی	پولی که در جیبتان است.

۲ هزینه فرصت هر کدام از فعالیت های زیر چیست؟
 تعمیر رایانه شخصی: تعمیر نکردن رایانه دیگران و دریافت دستمزد
 تماشای فیلم امشب تلویزیون: مطالعه نکردن
 زودتر به رخت خواب رفتن: درس نخواندن
 بازی والیبال در مدرسه: سر کلاس نرفتن
 شغل پاره وقت بعد از زمان مدرسه: دانشگاه نرفتن
 رفتن به دانشگاه بعد از دبیرستان: کار نکردن و درآمد کسب نکردن
 اشتغال بدون ادامه تحصیل: ادامه تحصیل ندادن

۳ تصمیمات زیر را تحلیل کنید:
 این لباس را به قیمت خیلی خوبی خریدم؛ زیرا در حراجی بود.
 اثرگذاری حقه های فروش بر تصمیم گیری ها
 من «برند معمولی خریدم»؛ زیرا ارزان تر از «برند معروف» بود.
 اثرگذاری حقه های فروش بر تصمیم گیری ها
 من واقعا آن تئاتر را دوست نداشتم، اما ترجیح دادم بمانم؛ زیرا پول زیادی برای آن داده بودم. توجه به هزینه های در رفته
 من غواصی را دوست دارم و بسیاری از دوستانم هم آن را دوست دارند. مطمئنم که می توانم مغازه وسایل غواصی باز کنم و پول در بیاورم. فکرمی کنم بهتر است مدرسه را ترک کنم و یک مغازه وسایل غواصی راه بیندازم.

اعتماد به نفس بیش از حد یا خودرأی بودن

تا حالا فهرست وظایف برای خودم ننوشته ام، چون فکر می کنم به وقت زیادی نیاز دارد.

چسبیدن به وضعیت فعلی

۴ در درس قبل، میزان سود (یا زیان) کارگاه آقای محمدی را محاسبه کردیم. اکنون در نظر بگیرید که پدر امیرعلی و ستایش می توانست به جای احداث کارگاه، در یک اداره دولتی با حقوق ماهیانه چهار میلیون تومان، استخدام شود. با توجه به اطلاعات زیر، مجدداً سود یا زیان ماهانه کارگاه را محاسبه کنید و نتیجه را در کلاس به بحث بگذارید.

خرید مواد اولیه برای تولید ماهیانه: ۱۰۰ میلیون تومان
پول آب، برق، گاز، عوارض شهرداری و مالیات سالانه: ۸۰۰ میلیون تومان
دستمزد ماهانه هر کارگر: ۲ میلیون تومان (مجموعاً ۲۰ کارگر)
درآمد سالانه: ۲/۵ میلیارد تومان

جواب:

(هزینه های غیرمستقیم + هزینه های مستقیم) - درآمد = سود یا زیان

$$\text{هزینه} = 100,000,000 + (800,000,000 \div 12) + (20 \times 2,000,000) = 206,666,667$$

های مستقیم ماهانه

$$\text{هزینه های غیر مستقیم ماهانه} = 4,000,000$$

$$\text{درآمد ماهانه} = 2,500,000,000 \div 12 = 208,333,333$$

$$\text{زیان} = 208,333,333 - (206,666,667 + 4,000,000) = -2,333,333$$

سود یا زیان

تحلیل کنید

هزینه فرصت چیست و چرا معمولاً از دید ما پنهان است و آن را به حساب نمی آوریم؟
هزینه فرصت یک انتخاب، ارزش بهترین گزینه بعدی است که شما آن را هنگام انتخاب از دست داده اید. چون امری ذهنی است و قابل مشاهده و اندازه گیری نیست.

به حساب آوردن هزینه فرصت چه تأثیری در انتخاب ما خواهد گذاشت؟ باعث می شود که انتخاب های خوبی داشته باشیم و در کل با توجه به کمبود منابع باعث می شود که منابع کمیاب بصورت کارا مورد استفاده قرار گیرند.

چگونه می توانیم بین منافع و هزینه های خود، مقایسه درستی انجام دهیم؟
بابررسی منافع و هزینه های تک تک انتخاب های پیش روی خود، آن گزینه ای را انتخاب می کنیم که منافع خالصش بیشتر باشد.

نگارش: مهین قریشوندی